

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Marcos

Una Basan

Tô igpamanubù si Jesu-Cristo, mallaki pa si Marcos. Igóddô sikandin tun ta Jerusalem. Tô balé din tô marikit ágkalimudan katô mga disipulu i Jesus. Purisu ikasóddór si Marcos ki Pedro asta katô дума mga disipulu i Jesus. Ukit basì katô igkagi i Pedro ki Marcos, igpamaké sikandin ki Jesu-Cristo.

Tô igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta mga manubù na ánnà Judio ébô mulit-ulit kandan tingód ki Jesus, igtákkás si Marcos su si Bernabe tô imaluy kataladi din. Asal tô ándà dan pa sadun tun ta ássa mga banuwa na sadunan dan, igdiyà si Marcos kandan.

Tô iglabé tô duwa ámmé, igplano si Pablo asta si Bernabe na lumónód dan tun ta mga banuwa na igsadunan dan dángngan. Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan puman si Marcos, asal di mému ki Pablo. Purisu igpasuwayé si Pablo asta si Bernabe su ándà dan pasábbadé. Igpátákkás i Bernabe si Marcos, asta igsadun dan tun ta ássa mga banuwa ébô mulit-ulit.

Tô iglabé tô mga pira ámmé, igmabákkár dán tô kapamaké i Marcos ki Jesus. Tô igóddô si Pablo tun ta lunsud ka Roma, si Marcos tô sábbad kadumaan din. Dakál tô igtinurù i Pablo ki Marcos.

Ni libro igsulat i Marcos róggun na góddô sikandin tun ta Roma. Igsulatan din tô mga manubù na ánnà Judio. Si Marcos tô tagnà igsulat tingód katô mga iglumu i Jesus. Igsulat din ni ébô makasóddór tô mga taga Roma tingód ki Jesus. Délák tô igsulat din tingód ka ágtinuruán i Jesus, asal dakál tô igsulat din tingód ka mga kasalábbuan na igimu i Jesus ébô kasóddóran dan na matulus sikandin. Igsulat din pagsik na igpasinsiya si Jesus katô mga manubù na masalà-salà.

Igtinurù si Juan na Tarabunyang

Mar 1:1-8; Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

¹ Ni gó tô katigkanayan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo na Batà ka Manama. ² Na, igsulat katô propeta sayyan na si Isaias tô kagi ka Manama, na mà din,

“Duwán sábbad manubù na papiddán ku muna áknikó ébô taganaán tô ukitan nu.*

³ Mabákkár tô kóllaó din tun ta disyerto, “Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’”†

⁴ Na, si Juan na Tarabunyang tô igsadun tun ta disyerto asta igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù ka mga salà dan asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan dan ka Manama.

⁵ Marapung tô mga manubù tikud tun ta mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem na igsadun tun ki Juan ébô maminág kandin. Igrákkád dan katô mga salà

---

* **1:2** 1:2 Malaquias 3:1. † **1:3** 1:3 Isaias 40:3.

dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.

⁶ Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Ágkannán din tô mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto. ⁷ Igulit-ulit sikandin, na mà din, “Duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumingkóódda ébô lumusut dád katô sandalyas din. ⁸ Sakán ágbunyang dád ákniyu ka wayig. Asal sikandin tô munyang ákniyu ka Ugis Espiritu.”

Igbunyagan asta igtintal si Jesus

Mar 1:9-13; Mat 3:13-4:11; Luc 3:21-22; 4:1-13

⁹ Na, ándà kadugé, igpanó si Jesus tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea, igsadun sikandin tun ta Wayig ka Jordan, asta igpabunyang ki Juan. ¹⁰ Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, tiggô dád igkita din tô langit na ipókéan asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na salapati. ¹¹ Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”

¹² Na, tiggô dád igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto. ¹³ Dalám ka kappatan (40) álló, igóddô sikandin tun ta disyerto asta igtintal i Maibuyan. Duwán magani mga mannanap ka kabánnásson dutun, asta duwán mga panaligan ka Manama na igtambang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù

Mar 1:14-15; Mat 4:12-17; Luc 4:14-15

¹⁴ Na, pángnga igpriso si Juan na Tarabunyang, igsadun si Jesus tun ta probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama. ¹⁵ Ikgagi sikandin, na mà din, “Ituman dán tô álló na taganà igtandô, asta masig dán mangulu tô Manama. Purisu rákkád kó ka mga salà yu, asta bánnal kó katô Madigár Gulitán.”

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà

Mar 1:16-20; Mat 4:18-22; Luc 5:1-11

¹⁶ Na, róggun igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea, igkita din tô duwa mataladi gamama na si Simon asta tô adi din na si Andres. Igpamukut dan su taraággut dan ka sáddà. ¹⁷ Ikgagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga manubù.”

¹⁸ Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.

¹⁹ Igpanayun si Jesus igpanó tun ta ágkónaan, asta igkita din si Santiago asta tô adi din na si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé,[‡] su ágpiyà dan ka mga pukut. ²⁰ Tigkô dád, igtawar dan i Jesus. Igtananan dan tô ámmà dan tun ta barangé asta tô mga taralumu din, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu

Mar 1:21-28; Luc 4:31-37

²¹ Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Capernaum. Tô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igsadun si Jesus tun ta simbaan dan, asta igtinurù sikandin. ²² Isalábbuan tô

[‡] **1:19** 1:19 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

langun manubù na igpaminág katô igtinurù din, su duwán katulusan katô katinurù i Jesus na ánnà iring katô katinurù ka mga taratinurù ka sugù.

²³ Na, tun ta simbaan dan, tiggô dád duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat espiritu. ²⁴ Igullaó sikandin, na mà din, “Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami. Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama.”

²⁵ Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, “Yaka gótép! Luwà ka tikud tun kandin!”

²⁶ Na, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô manubù, igullaó sikandin, asta igluwà tikud tun kandin. ²⁷ Na, isalábbuan tô langun manubù, asta igpénsaé sikandan, na mà dan, “Ándin ni? Mantu ni ágtinuruán? Su ágsuguán din tô madat mga espiritu, asta ágnunug dan kandin.”

²⁸ Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea.

Inólian tô marapung manubù

Mar 1:29-34; Mat 8:14-17; Luc 4:38-41

²⁹ Na, tiggô igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin tun ta balé i Simon asta i Andres. Igtákkás pagsik si Santiago asta si Juan. ³⁰ Na, tô timpo tô, ágkalinturan tô bayi na ugang i Simon, asta tiggô igulitan dan si Jesus tingód kandin. ³¹ Purisu igsadun si Jesus tun kandin, igawidan i Jesus tô ballad din, asta igpatindág din. Tiggô dád inólian sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.

³² Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tô langun ágkabógókan asta igahuwan ka madat

espiritu. ³³ Ilimud tô langun taga Capernaum tun ta tubang katô balé. ³⁴ Igdappánnan i Jesus ka bállad din tô marapung manubù na duwán ássa-ássa bógók, asta inólian dan. Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà din, asal igsapadan din sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan ka sadan sikandin.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea

Mar 1:35-39; Luc 4:42-44

³⁵ Na, pagkasimag, tô ándà pa silat tô álló, igánnó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na ándà manubù ébô dumasal. ³⁶ Igpamasak sikandin i Simon asta katô mga kadumaan din. ³⁷ Tô igkita dan kandin, igkagi sikandan, na mà dan, “Tô langun igpamasak áknikó.”

³⁸ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Madun ki tun ta ássa mga lunsud ébô mulit-ulitta pagsik dutun, su tô gó tò gunayan ku na igsadunna kannun ta banuwa.”

³⁹ Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan.

Inólian tô tétékán

Mar 1:40-45; Mat 8:1-4; Luc 5:12-16

⁴⁰ Na, duwán sábbad tétékán§ na igpadani tun ki Jesus. Igingkóód sikandin, igpédu-édu asta igkagi, na mà din, “Atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makóli ka kani bógók ku.”

---

§ 1:40 1:40 Tétékán, ó sanlahon.

⁴¹ Inéduwan si Jesus kandin, asta igdappánnan din ka bállad sikandin, asta igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”

⁴² Tigkô dád inólian sikandin. ⁴³⁻⁴⁴ Maggát igsapad si Jesus kandin, na mà din, “Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises* ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad.”†

Igpapanó i Jesus sikandin. ⁴⁵ Asal tô kapanó din, marapung tô mga manubù na igulitan din tingód katô iglumu i Jesus kandin. Purisu dì pakókit si Jesus tun ta mga lunsud na pakita katô mga manubù agó marapung tô mga malimud. Asal igóddô si Jesus tun ta madiyù ka lunsud, asta marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin tikud tun ta langun lunsud.

2

Inólian tô manubù na ñi ágriyu é lawa *Mar 2:1-12; Mat 9:1-8; Luc 5:17-26*

¹ Na, itagad-tagad dán, igulì si Jesus tun ta Capernaum, asta duwán mga manubù na igdinág na igóddô sikandin tun ta balé din. ² Purisu marapung tô mga manubù na ilimud tun ta luwà katô balé, asta igpaliggátté dan madani tun ta sállat tun ta luwà. Róggun igulit-ulit si Jesus katô kagi ka

* **1:43-44** 1:43-44a Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

† **1:43-44** 1:43-44b Ahaán tô Levitico 14:1-9.

Manama kandan, ³ igdunggù tô áppat manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa. ⁴ Ándà dan ikapadani tun ki Jesus su tuu marapung tô mga manubù na ilimud. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé. Igbóbbówan dan tô atáp tun ta táppad i Jesus. Igtuntun dan tô ágdággaan katô manubù na dì ágriyu é lawa. ⁵ Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”

⁶ Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igunsad dutun, asta igpanámdám dan, na mà dan, ⁷ “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni! Igpagunawa sikandin katô Manama, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”

⁸ Na, tigkô isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám iring kanan. ⁹ Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,’ matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka, pid nu yan ágdággaan nu, asta panó ka.’” ¹⁰ Asal su sakán tô Igpamanubù, pakitanán ku ákniyu na duwán igpapid kanak ébô makapasinsiya a katô masalà-salà† mga manubù dini ta banuwa.”

---

* **2:9** 2:9 Tô manubù dì makému makóli ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makóli asta makapasinsiya. Ikóli si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **2:10** 2:10 Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, ¹¹ “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”

¹² Purisu igtindág sikandin, tigkô din dád igpid tô igdággaan din, asta igulì róggun na ágsállág tô langun manubù. Purisu isalábbuan dan, asta igdurung dan tô Manama, na mà dan, “Ándà palang igkita ta iring kani!”

Igtawar i Jesus si Levi

Mar 2:13-17; Mat 9:9-13; Luc 5:27-32

¹³ Na, igsadun puman si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Ilimud tô langun manubù tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan. ¹⁴ Tô igpanó si Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ánggadan na ki Levi na batà i Alfeo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Purisu igtindág si Levi, asta igtákkás ki Jesus.†

¹⁵ Na, róggun igkan si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta balé i Levi, igkan pagsik tô marapung mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà, su marapung dan na igtákkás ki Jesus. ¹⁶ Duwán mga taratinurù ka sugù na sakup ka mga Pariseo. Tô igkita dan na igkan si Jesus na igduma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà, igkagi sikandan tun ta mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka igkan sikandin duma katô mga taralimud ka buwis asta katô duma mga manubù na masalà-salà?”

---

† **2:14** 2:14 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

17 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor. Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód katô kapuwasa

Mar 2:18-20; Mat 9:14-15; Luc 5:33-35

18 Na, inalayun ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga Pariseo. Duwán mga manubù na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga disipulu katô Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”

19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô mama na ágkasalán. ²⁰ Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus

Mar 2:21-22; Mat 9:16-17; Luc 5:36-39

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô pagtapóng katô tapé umpak. Atin ka tô gó é lumun, kumáskás tô pagtapóng, asta dumakál pa tô bissé katô umpak.

²² Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun

---

§ 2:20 2:20 Muwasa dan su maranu dan.

ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámmán tô tapé dán iglanit. Su atin ka tô gó é lumun, murà tô bino, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit.”*

Álló ka kapaginawa

Mar 2:23-28; Mat 12:1-8; Luc 6:1-5

²³ Na, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasán ka trigo. Igbagtì katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo. ²⁴ Purisu igkagi tô mga Pariseo tun ki Jesus, na mà dan, “Ku! Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.”†

²⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basi ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din, su ándà palang ágkannán dan. Tô timpo tô, si Abiatar tô tuu mallayat ka pangulu ka templo. ²⁶ Igahu si David tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka

---

* **2:22** 2:21-22 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganá ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. † **2:24** 2:24 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi.

templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.”†

²⁷ Igekagi si Jesus, na mà din, “Igimu ka Manama tô mga manubù ánnà para katô álló ka kapaginawa, asal igimu din tô álló ka kapaginawa para katô kadigárran ka mga manubù. ²⁸ Purisu sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

3

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad

Mar 3:1-6; Mat 12:9-14; Luc 6:6-11

¹ Na, igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad. ² Duwán mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumappán si Jesus kandin ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa. ³ Igekagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka dini madani kanak.”

⁴ Na, igkagi si Jesus tun ta mga Pariseo, na mà din, “Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”

Asal ándà palang igtaba dan. ⁵ Na, igsállág i Jesus tô langun manubù. Isókó sikandin asta iranu tingód ka katággasan katô ulu dan. Igekagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

† **2:26** 2:25-26 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

Igkátáng din, asta inólian. ⁶ Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta tiggô dád igpatóngkóé dan asta tô mga manubù na igpasakup ki Herodes ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

*Marapung tô mga manubù tun ta ligad ka ranó
Mar 3:7-12; Mat 12:15-21; Luc 6:17-19*

⁷ Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta ligad ka ranó. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandan tikud tun ta probinsya ka Galilea asta probinsya ka Judea, ⁸ asta mga taga Jerusalem, asta tikud tun ta probinsya ka Edumea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta marapung tikud tun ta madani katô lunsud ka Tiro asta Sidon. Tô igdinág dan tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, igsadun dan tun kandin. ⁹ Igkagiyan i Jesus tô mga disipulu din na taganaán dan tô barangé na sakayan din ébô di sikandin ágkaliggát katô mga manubù na ilimud. ¹⁰ Marapung tô mga manubù na igdappánnan din ka bállad ébô kólian. Purisu marapung tô mga ágkabógókan na igpadani tun kandin ébô makawid kandin asta kólian dan. ¹¹ Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat espiritu. Tô igkita dan kandin, iglangkáb dan tun ta saruwan din asta igullaó sikandan, na mà dan, “Sikuna tô bánnal Batà ka Manama.”

¹² Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin.

*Tô sapulù duwa apostoles
Mar 3:13-19; Mat 10:1-4; Luc 6:12-16*

¹³ Na, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan, asta igtawar din tô mga manubù na igsalin din, asta igsadun dan tun kandin. ¹⁴ Duwán sapulù duwa (12) disipulu na igsalin din ébô inalayun mákkás kandin. Tô gó tô mga igpapid din ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán, ¹⁵ asta igbággé din kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù. ¹⁶ Ni gó tô mga ngadan katô igsalin din, si Simon na ánggadanan i Jesus ki Pedro, ¹⁷ tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan na ánggadanan i Jesus ki Boanerges. (Tô kóbadan, “dì mataló.”) ¹⁸ Igsalin din pagsik si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo, si Simon na magani, ¹⁹ asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Si Jesus asta si Maibuyan

Mar 3:20-30; Mat 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10

²⁰ Na, igulì si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud puman tun kandin. Purisu si Jesus asta tô mga disipulu din ándà dán oras dan para kuman. ²¹ Tô igdinág tô mga pamilya i Jesus, igsadun dan tun kandin ébô kangén sikandin, su ágkagi tô mga manubù na ágkangulág sikandin.

²² Duwán mga taratinurù ka sugù na igdunggù tikud tun ta Jerusalem, asta igkagi dan tingód ki Jesus, na mà dan, “Igahuwan sikandin katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.* Ukit katô katulusan i Maibuyan makapaluwà sikandin ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù.”

---

* **3:22** 3:22 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

²³ Asal igtawar si Jesus kandan, asta igtinurù sikandin kandan ukit kani panunggiringan, na mà din, “Dì gó ágpéwà si Maibuyan katô mga sakup din tikud tun ta manubù. ²⁴ Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, di madugé mandà tô pagpangulu din. ²⁵ Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, di madugé padiyaé dan. ²⁶ Atin ka sumulung si Maibuyan katô kandin mga sakup, di manayun tô pagpangulu din su mandà gó ni.

²⁷ “Atin ka mabákkár tô manubù, di kahuwan tô balé din asta di kangén tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.

²⁸ “Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Tô manubù na masalà-salà, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama, agad kumagi sikandin ka madat tingód katô Manama. ²⁹ Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, tô gó tô salà na di gó kapasinsiyaan.”

³⁰ Tô gó é igkagi i Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù, su igkagi sikandan na igahuwan sikandin ka madat espiritu.

Tô innà asta mga kataladi i Jesus

Mar 3:31-35; Mat 12:46-50; Luc 8:19-21

³¹ Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din. Igtindág sikandan tun ta luwà ka balé, asta duwán igpatawar dan kandin. ³² Marapung tô mga manubù na igunsad madani tun ki Jesus, asta duwán igkagi kandin, na mà dan, “Tun ta

luwà tò innà nu asta tò mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó.”

³³ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Kagin ku ákniyu ka sadan tò innà ku asta tò mga kataladi ku.”

³⁴ Na, igsállág si Jesus tun ta langun manubù na igunsad na iglibut kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tò innà ku asta tò mga kataladi ku! ³⁵ Tò mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Manama, sikandan tò mému na innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi.”

4

Tò manubù na igsabud ka bánni

Mar 4:1-9; Mat 13:1-9; Luc 8:4-8

¹ Na, duwán álló na igtinurù puman si Jesus tun ta ligad ka ranó. Su iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé na igpundowan tun ta ranó ébô tuminurù. Igtindág tò langun manubù tun ta ligad ka ranó ébô mamínág kandin. ² Marapung tò kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan. Tò igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din, ³ “Paminág kó kanak! Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát din ébô sumabud ka bánni. ⁴ Tò igsabud din tò bánni, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. ⁵ Duwán ássa bánni na isabud tun ta batun na délák dád tò tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tò tanà. ⁶ Tò igménit dán tò álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut. ⁷ Duwán ássa bánni na isabud tun ta tánggaan katô dugin sigbát. Asal itambunan katô dugin sigbát tò pamula, asta inaté. Purisu

ándà ikabuuy. ⁸ Asal duwán bǎnnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù. Igdakál asta igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus.”

⁹ Igekagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó ébô makagpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan

Mar 4:10-12; Mat 13:10-17; Luc 8:9-10

¹⁰ Na, tô igpanó dán tô karapungan ka mga manubù, duwán mga kadumaan katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na iginsà kandin tingód katô mga panunggiringan na igtinurù din.

¹¹ Igekagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na ándà din pasóddóri dǎngngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukít dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù ¹² ébô agad sumállág dan, ò dan makakita katô kóbadan. Agad mam-inág dan, ò dan makagpát katô kabánnalan agó rumákkád dan asta pasinsiyaan dan.”*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bǎnnì na igsabud

Mar 4:13-20; Mat 13:18-23; Luc 8:11-15

¹³ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà kó ikagpát kani panunggiringan, ò kó makagpát katô langun panunggiringan na ágtinuruán ku. ¹⁴ Tô manubù na igsabud ka bǎnnì, iring sikandin katô manubù na ágtinurù ka kagi ka Manama. ¹⁵ Tô bǎnnì na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka

* **4:12** 4:12 Ahaán tô Isaias 6:9-10.

Manama, asal tigkô dád ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan. ¹⁶ Tô bänni na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta sékót dan ágtanggap na duwán dayó dan. ¹⁷ Asal ka kahirapan asta kérrayatan dan tingód ka kabánnal dan katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut. ¹⁸ Na, tô bänni na isabud tun ta tángngaana ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. ¹⁹ Asal talun dan katô sasó tingód ka kantayan dan, katô kakalyag dan na kaduwánnan, asta ássa mga kakalyag dan. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan. ²⁰ Asal tô bänni na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágbánnal dan. Duwán gó ágpulusán dan iring katô madigár é tubù na igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus.”

Sulù na ágsapatán

Mar 4:21-25; Mat 5:15; 13:12; Luc 8:16-18

²¹ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì taguán tun ta siráb ka katri. Asal madigár ka ágsapatán.

²² Na, ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló.

²³ Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.”

²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan bánnalán yu tô igdinág yu. Atin ka mággár-ággár kó tumuman katô igdinág yu, dakál tô kagpáttan

yu, asta dugangan ka Manama tô inagpáttan yu. ²⁵ Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan.”

Panunggiringan tingód ka bánni na ágtubù

²⁶ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Atin ka sumabud tô manubù ka bánni tun ta kinamát din, ²⁷ ándà tana din tingód ka karáttáb katô bánni agad álló asta dukilám, su manayun tumubù asta dumakál tô igsabud din agad ándà din kagpátti tô tingód ka karáttáb katô bánni. ²⁸ Inalayun tumubù tô sabudán tun ta tanà, su muna dumakál, asta du-maun, asta muuy. ²⁹ Atin ka malutù dán tô buuy, káttun ka manubù, su igdunggù dán tô álló ka kakáttu.”

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu ka mustasa

Mar 4:30-34; Mat 13:31-32,34; Luc 13:18-19

³⁰ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama ukit kani panunggiringan. ³¹ Tuu délák tô lisu ka mustasa na ágpamulan ka manubù tun ta kinamát din. Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô langun ka дума mga lisu, ³² asal ka mapamula dán, ágtubù asta ágkému na tuu pa dakál ka tandingán ka langun ka дума mga pamula. Magdakál tô mga panga, asta ágsalagan katô mga manuk ta kayun.”

³³ Igtinurù si Jesus kandan ukit tun ta marapung mga panunggiringan iring kani sippang dád katô

ágkagpáttan dan. ³⁴ Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun katinurù din kandan. Asal ka ándà ássa manubù, igulit sikandin tun ta mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô langun panunggiringan.

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud

Mar 4:35-41; Mat 8:23-27; Luc 8:22-25

³⁵ Na, tô dukilám dán, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tumalipag ki tun dipag ka ranó.”

³⁶ Purisu igtananan katô mga disipulu tô langun manubù na ilimud, asta igsaké dan katô barangé na taganà igsakayan i Jesus. Duwán duma mga barangé na igdángngan kandan. ³⁷ Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka wayig. ³⁸ Asal tun ta ulin† ka barangé si Jesus asta igtudug tun ta gulunan. Igánnó dan sikandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, tabangi ké, su malánnád kid.”

³⁹ Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag. Igkagi sikandin tun ta mga balud, na mà din, “Sódô! Tónnók kó!”

Purisu igsódô tô karamag, asta igtónnók tô mga balud katô ranó. ⁴⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Délák tô kasarig yu kanak!”

⁴¹ Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikan-dan, na mà dan, “Matulus gó kanné sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin.”

---

† **4:38** 4:38 Ulin, ó sunu na madani tun ta timon.

5

*Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu**Mar 5:1-20; Mat 8:28-34; Luc 8:26-39*

¹ Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gerasa. ² Tô igpónóg si Jesus, duwán manubù na igahuwan ka madat espiritu na igsumar kandin na tikud tun ta mga takub na áglábbángnganan, ³ su tô gó é góddóan din. Ándà manubù na makabagkás kandin, agad duwán kadina, ⁴ su marag sikandin ágbagkássán ka kadina, asta gikáttan, asal marag din ágbugtusán tô kadina, asta ágdadattan din tô pagikát kandin. Ándà palang manubù na makawid kandin. ⁵ Agad álló asta dukilám, góddô sikandin tun ta mga takub na áglábbángnganan asta tun ta pabunganán. Marag sikandin gullaó asta gamù-amuán din tô lawa din ka batu.

⁶ Tô igkita sikandin ki Jesus tun ta madiyù, igpalaguy sikandin na igsumar ki Jesus, asta iglingkóod.

⁷ Igullaó tô manubù, na mà din, “Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka ágsamuk kanak! Ágpédu-éduwa áknikó tun ta saruwan ka Manama, yaka ágsamuk kanak.”

⁸ Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Sikuna madat espiritu, luwà ka tikud tun kandin!”

⁹ Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”

Igtaba sikandin, na mà din, “Mararan, su marapung ké.”

¹⁰ Tuu igpédu-édu tô madat espiritu ki Jesus na di dan pád suguán tun ta madiyù banuwa.

¹¹ Tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban pabunganán na di madiyù. ¹² Purisu igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus, na mà dan, “Sugù ké tun ta mga babuy. Pahu ké tun kandan.”

¹³ Na, ignunug si Jesus. Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, asta igtuppas dan tun ta ranó. Ilánnád tô langun dan na mga duwa mararan (2,000).

¹⁴ Igpalaguy tô mga taradóppón katô mga babuy, asta igulit dan tô langun tun ta lunsud asta tun ta madani mga banuwa. Purisu igsadun tô mga manubù ébô kitanán dan tô ilmu. ¹⁵ Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin na igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu imáddangan dan. ¹⁶ Igulit tô mga manubù na ikakita tingód katô ilmu tun ta manubù asta tun ta mga babuy. ¹⁷ Purisu igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

¹⁸ Róggun igsaké si Jesus tun ta barangé, tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus. ¹⁹ Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, “Uli kad tun ta mga kadumaan nu, asta ulit nu kandan tô tingód katô madigár na iglumu katô Áglangngagán áknikó, asta tingód ka kédu din áknikó.”

²⁰ Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta sapulù (10) mga lunsud

na sakup ka Dekapolis tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin. Purisu isalábbuan tô langun manubù.

Inólian tô duwa gabayi

Mar 5:21-43; Mat 9:18-26; Luc 8:40-56

²¹ Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag ka ranó, tuu marapung tô mga manubù na iglibut kandin tun ta ligad ka ranó. ²² Igdunggù tô sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ángadanan ki Jairo. Tô igpadani sikandin tun ki Jesus, iglingkóód sikandin, ²³ asta igpédu-édu, na mà din, “Masig dán maté tô délák batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté.”

²⁴ Purisu igtákkás si Jesus kandin. Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta igpaliggátte dan na igarurung kandin.

²⁵ Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé. ²⁶ Agad igbawian sikandin ka marapung mga doktor, asta inémmát tô langun salapì din, asal ándà sikandin kólii. Igtuu baling tô bógók din. ²⁷⁻²⁸ Igdinág sikandin tingód ki Jesus. Purisu igládlád sikandin tun ta mga manubù ébô makapadani tun ta bókkóg i Jesus, su taganà igpanámdám sikandin, “Atin ka awidan ku dád tô umpak din, kólianna.” Purisu igawidan din tô umpak i Jesus. ²⁹ Tigkô dád igsódô tô dipanug din, asta igriyu sikandin na inólian dán tô bógók din.

³⁰ Tô igriyu si Jesus na duwán katulusan na igluwà tikud tun kandin, igsérê sikandin tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta iginsà

sikandin, na mà din, “Sadan é igawid kani umpak ku?”

³¹ Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Mara-pung tô mga manubù na igliggát áknikó. Manan ka ginsà ka ka sadan é igawid áknikó?”

³² Asal igsérê-sérê pô gó si Jesus ébô kitanán din ka sadan tô igawid kandin. ³³ Na, tô ikasóddór tô bayi na inólian dán sikandin, agad igkárkár sikandin tingód ka máddang din, igpadani sikandin tun ki Jesus, asta iglingkóód tun ta saruwan din. Igulit din tô langun na iglumu din.

³⁴ Na, igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Uli kad na duwán kasunayan. Ándà dán bógók nu.”

³⁵ Róggun igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán mga manubù na igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandan ki Jairo, na mà dan, “Yaka ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu.”

³⁶ Asal ándà paminággi i Jesus tô igkagi dan. Igkagi baling sikandin ki Jairo, na mà din, “Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak.”

³⁷ Ándà ássa manubù na igpatákkás i Jesus tun ta balé, asal si Pedro dád, si Santiago, asta tô adi i Santiago na si Juan. ³⁸ Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, igkita i Jesus tô mga manubù na ágkasamuk, ágsággó, asta gullaó tingód katô ranu dan. ³⁹ Tô igahu si Jesus tun ta balé, igkagi sikandin, na mà din, “Yakó gótép. Yakó ágsággó. Ándà kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin.”

⁴⁰ Na, ingngisiyan dan si Jesus. Asal igpéwà din tô langun dan, asta igahu sikandin tun ta kuwarto.

Igpatakkás din dád tô mga disipulu din asta tô ámmà asta tô innà katô batà. ⁴¹ Igawidan din tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, “*Talita kumi.*” (Tô kóbadan, “Sumuddù, ánnó ka.”)

⁴² Tigkô dád igánnó tô batà, asta igpanó-panó, su sapulù duwa (12) tô idad din. Tuu isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. ⁴³ Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ìlumu. Igkagi si Jesus na pakannán dan tô batà.

6

*Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mar 6:1-6; Mat 13:53-58; Luc 4:16-30*

¹ Na, igpanó si Jesus, asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtákkás tô mga disipulu din. ² Tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta simbaan ka Judío. Isalábbuan tô marapung manubù tingód katô igdinág dan. Purisu igínsà sikandan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù ni kani ágtinuruán din? Ánda é igkangayan din kani kapandayan? Manan ka pakalumu sikandin kani mga kasalábbuan? ³ Su taraimu dád ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô mga kata-ladi din na si Santiago, si Jose, si Judas, asta si Simon. Tô mga tábbé din pagsik góddô dini áknita.”

Purisu ándà dan tanggap kandin.

⁴ Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Agad ágtanggapán tô propeta ka Manama tun ta ássa banuwa, asal dì ágtanggapán katô mga manubù tun ta kandin banuwa, tun ta mga gakád din asta pamilya din.”

5-6 Isalábbuan si Jesus su ándà dan bánnal kandin. Purisu tagsábbadé dád tô mga kasalábbuan na iglumu din dutun. Tagsábbadé dád tô mga manubù na igdappánnan din ka bállad asta inólian.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Mar 6:6-13; Mat 10:5-15; Luc 9:1-6

Na, igsadun si Jesus tun ta mga lunsud, asta igtinurù sikandin. ⁷ Na, igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu. Igbággayan din sikandan ka katulusan ébô makapaluwà dan ka madat espiritu tikud tun ta manubù, asta igpasadun din sikandan na tagduwa-duwa tun ta ássa mga lunsud. ⁸ Tô ándà dan pa panó, duwán igtalan din kandan na tukád dád tô mému piddán dan. Asal dì dan mid ka makan, kabir, ó salapì.* ⁹ Mému ka ágsandalyas dan, asal dì dan mid ka umpak na gilisan. ¹⁰ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sippang tun ta álló ka kapanó yu tun ta ássa lunsud. ¹¹ Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan pam-inággán tô ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun kandan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan.”

¹² Purisu igpanó dan, asta igulit-ulit dan na kailangan rumákkád tô langun manubù katô mga salà dan. ¹³ Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà dan tikud tun ta manubù, asta marapung tô mga ágkabógókan na igpatalluan dan ka langis ka olibo, asta inólian dan.

---

* **6:8** 6:8 Ándà piddán dan su dóppónan dan katô mga manubù na tinuruan dan.

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mar 6:14-29; Mat 14:1-12; Luc 9:7-9

14 Na, igulitan tō hari na si Herodes tingód katō áglumun i Jesus, su ágkabantug dán sikandin. Duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Sikandin basì si Juan na Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan.”

15 Asal duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Sikandin si Elias na propeta sayyan.”

Duwán ássa mga manubù na ágkagi, na mà dan, “Propeta gó sikandin, iring katō mga propeta sayyan.”

16 Asal tō igdinág si Herodes tingód katō áglumun i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Inanté puman si Juan na igpatampáddan ku ka alig.”

17 Tō gó é igkagi i Herodes, su dāngngan igpammát din si Juan, asta igpapriso din. Tō gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tō ipag din na si Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe. 18 Su tō igagó si Herodes katō ipag din, igkagi si Juan ki Herodes, na mà din, “Iglapas ka katō sugù ka Manama, su igagó nu tō ipag nu.”

19 Purisu isókó si Herodias ki Juan, asta kakalyag din na pamatayan si Juan. Asal ándà ikému, 20 su ágkamáddangan si Herodes ki Juan. Isóddóran din na madigár manubù si Juan tun ta saruwan ka Manama, asta ándà salà din. Purisu igpabantéyan din si Juan. Atin ka ágtóngkô si Herodes ki Juan, agad ágkalibug si Herodes, ágkadayawan sikandin ágpaminág ki Juan.

²¹ Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igpalimud din tô langun opisyaales, tô mga kapitan ka sundalo, asta tô ágkaduwánnan mga manubù tun ta Galilea. Tô gó é madigár timpo na igangatan i Herodias ébô pamatayan din si Juan. ²² Tô igsayó tô batà daraga i Herodias, idayawan si Herodes asta tô mga manubù na ilimud. Purisu igkagi si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tô kakalyag nu, pamuyù nu, su bággén ku gó áknikó.”

²³ Igtandô si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tô pamuyuán nu, tô gó é bággén ku áknikó, agad katángngà katô ágpanguluwan ku.”

²⁴ Na, igluwà tô daraga, asta iginsà sikandin katô innà din, na mà din, “Ándin tô pamuyuán ku?”

Igkagi si Herodias, na mà din, “Pamuyù nu tô ulu i Juan na Tarabunyang.”

²⁵ Na, sékót iglónód tô daraga tun ki Herodes, asta igpamuyù, na mà din, “Tô kakalyag ku sékót bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyang tun ta dakál pinggan.”

²⁶ Tuu iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin katô mga manubù na ilimud, ándà din élléyi tô daraga. ²⁷ Purisu tiggô dád igsugù i Herodes tô sundalo ébô pakangén tô ulu i Juan. Igsadun tô sundalo tun ta prisowan, asta igtampád din tô alig i Juan. ²⁸ Igtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun ta innà din. ²⁹ Tô igdinág tô mga disipulu i Juan na igmatayan sikandin, igsadun dan tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta iglábbáng dan.

*Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mar 6:30-44; Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Juan
6:1-14*

³⁰ Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô langun iglumu dan asta igtinurù dan. ³¹ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Patákkássé ki tun ta lugar na ándà manubù ébô makapaginawa kó dógó.”

Tô gó tô igkagi din kandan su marapung tô mga manubù na marag ágsadun tun kandin, asta ándà dán timpo dan agad ágkan. ³² Purisu igsaké dan ka barangé, asta igsadun dan tun ta lugar na ándà manubù.

³³ Asal marapung tô mga manubù na igkita katô kapanó dan, asta isóddóran dan ka sadan sikandan. Purisu igpanó dan tikud tun ta marapung mga lunsud, igpampalaguy dan, asta ikóna dan igdunggù tun ta sadunan ka barangé. ³⁴ Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin. Inéduwan sikandin kandan, su iring dan katô itadin na mga karnero na ándà taradóppón, asta marapung tô igtinurù i Jesus kandan. ³⁵ Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám. ³⁶ Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta madani mga banuwa ébô málli dan ka makan.”

³⁷ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan kandan.”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Agad málli ké ka pan na bayadan ka mga duwa gatus (200) salapì

denario,† dì nángngà para pakannán dé kandan.”

³⁸ Ikgagi si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu? Ahà yu.”

Tô igahà dan, igkagi sikandan, na mà dan, “Lima abuk pan, asta duwa abuk sáddà.”

³⁹ Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. ⁴⁰ Purisu duwán igunsad na mga tagsábbad gatus manubù, asta duwán igunsad na mga tagkaliman é manubù. ⁴¹ Ikgangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandín tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. Igtalad din tô duwa abuk sáddà para katô langun manubù. ⁴² Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. ⁴³ Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katô isamà pan asta sáddà na iglimud katô mga disipulu din. ⁴⁴ Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan.‡

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó

Mar 6:45-52; Mat 14:22-33; Juan 6:15-21

⁴⁵ Tigkô dád igpóna i Jesus tô mga disipulu din na igsaké ka barangé ébô tumalipag dan katô ranó sippang tun ta Betsaida, róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud. ⁴⁶ Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal. ⁴⁷ Tô igsalláp dán tô álló, tô barangé tun dán ta tángngaan katô ranó, asal tun pô ta pabungan si

---

† **6:37** 6:37 Tô sábbad salapì denario nángngà tandan ka sábbad álló ka áglumu. ‡ **6:44** 6:44 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

Jesus na sábbad din dád. ⁴⁸ Igkita din na tuu ihirapan tô pagbugsay dan, su ikasumar dan ka mabákkár karamag. Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan. Igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó. Iring na lumabé pád sikandin, ⁴⁹ asal tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó, kéman dan ka gimukud, asta igul-laó sikandan. ⁵⁰ Igkita tô langun dan kandin, asta tuu dan imáddangan. Asal tiggô dád igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Pasarig yu tô pusung yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”

⁵¹ Na, igsaké si Jesus tun ta barangé dan, asta igsódô tô mabákkár karamag. Tuu dan isalábbuan, ⁵² su agad igkita dan tô kasalábbuan na iglumu i Jesus tingód ka pan, asal ándà dan ikagpát tingód katô katulusan din, su matággas tô ulu dan.

*Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mar 6:53-56; Mat 14:34-36*

⁵³ Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret asta igpundo tô barangé. ⁵⁴ Tô igpónóg dan, sékót ikakilala tô mga manubù ki Jesus. ⁵⁵ Purisu igpampalaguy dan igkangé tô mga ágkabógókan tikud tun ta madani mga banuwa. Igié dan tô mga ágkabógókan, asta igpid dan tun ta lugar na idinággan dan na dutun si Jesus. ⁵⁶ Agad tun ta lunsud asta tun ta madiyù, agad ánda é ágsadunan i Jesus, igpadággà dan tô mga ágkabógókan tun ta plasa, asta igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dád tô mga ágkabógókan katô ugpu ka umpak din, asta inólian tô langun dan na ikawid.

7

Ágkémun katô mga kamónaan
Mar 7:1-13; Mat 15:1-9

¹ Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki Jesus tikud tun ta Jerusalem. ² Igkita dan na igkan tô mga disipulu i Jesus na ándà dan damù. ³ (Dì mému su tô ágkémun katô Pariseo asta langun Judio, marag dan ágdamù ka dì dan pa kuman, su inalayun dan ágbánnalán tô ágkémun na igtinurù ka mga kamónaan dan. ⁴ Atin ka gulì dan tikud tun ta palingki, ágdamù dan ka dì dan pa kuman. Marapung pagsik tô duma mga ágkémun na ágtumanán dan tingód ka kóras ka mga baso, mga kaldero, asta mga burunsi kasangkapan.) ⁵ Iginsà tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, “Manan ka dì ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Su atin ka ágkan dan, dì dan ágdamù.”

⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan,

“ Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung dan kanak. ⁷ Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su tô mga ágtinuruán ka manubù, tô gó tô igimu dan iring na ágtinuruán katô Manama.”*

⁸ Ágpabayaán yu tô mga sugù ka Manama, asta marag yu ágbánnalán tô mga ágkémun ka manubù.”

---

* **7:7** 7:6-7 Isaias 29:13.

⁹ Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Géllé kó katô mga sugù ka Manama ébô tumanán yu tô mga ágkémun yu! ¹⁰ Igsugù tô Manama ukit ki Moises, na, ‘Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.’† Igsugù pagsik sikandin, na, ‘Kailangan matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.’‡ ¹¹ Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà asta innà din ka kumagi dád, ‘Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.’ ¹² Purisu dì mému ákniyu na tabangan din tô ámmà asta tô innà din. ¹³ Ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan tabangan yu tô ámmà asta innà yu. Marapung pa tô madat mga ágkémun yu iring kani.”

Tô makaripà katô manubù

Mar 7:14-23; Mat 15:10-20

¹⁴ Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar puman si Jesus kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág kó langun kanak ébô makagpát kó. ¹⁵ Ánnà tô ágkakan na gahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama. Asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama. ¹⁶ [Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.]”

¹⁷ Na, igtanan si Jesus katô mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta balé. Iginsà tô mga disipulu din tingód katô panunggiringan

---

† **7:10** 7:10a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. ‡ **7:10** 7:10b Exodo 21:17.

na igtinurù din. ¹⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su iring kó pagsik na mga manubù na dì pakagpát. Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, dì ni makému kandin na maripà. ¹⁹ Dì manayun tô ágkakan tun ta pusung ka manubù, asal tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa.”

Ukit kani kagi i Jesus, igpénagpát din na mému kannán tô agad ándin klasiyi ka ágkakan.

²⁰ Igkagi si Jesus, “Tô ágtikud tun ta pusung ka manubù, tô gó é makému kandin na maripà.

²¹ Pusung tô ágtikudan katô madat panámdám, paglibug, katakó, kamaté, ²² kéngà, kalumu ka madat, kalimbung, kalumu ka ándà kayyà, sabù, kabuyas, kapadadurung, asta talis. ²³ Tikud tun dalám ta pusung tô langun kani mga madat, asta kumaripà tô manubù tun ta saruwan ka Manama ukit kani langun.”

Igsarig tô bayi na ánnà Judio

Mar 7:24-30; Mat 15:21-28

²⁴ Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon. Igóddô sikandin tun ta sábbad balé, asta kakalyag din na ándà pád manubù na makasóddór ka ánda sikandin, asal ándà ikallás.

²⁵ Tigkô dád igdinág tô sábbad bayi na igdunggù si Jesus. Igahuwan tô batà din bayi ka madat espiritu. Purisu igsadun tô innà tun ki Jesus, asta iglingkóód tun kandin. ²⁶ Ánnà sikandin Judio, su Griego tô mga kamónaan din, asta Fenicia na sakup ka probinsya ka Siria tô igpamasusuwan kandin. Igpédu-édu sikandin ébô paluwaán i Jesus

tô madat espiritu tikud tun ta batà din. ²⁷ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkagin na kailangan unan pakannán tô mga gabatà, su dì mému ka kangén tô ágkannán ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”

²⁸ Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal agad tô mga asu tun ta siráb ka lamisa ágkan katô mumu na ágkadabù ka mga gabatà.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô igkagi nu. Purisu mému muli kad. Igluwà dán tô madat espiritu tikud tun ta batà nu.”

³⁰ Na, igulì tô bayi, asta igkita din tô batà din na igdággà, asta ándà dán madat espiritu tun kandin.

Ikadinág tô bingál

³¹ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta banuwa ka Tiro. Igukit sikandin tun ta lunsud ka Sidon asta madani tun ta banuwa ka Dekapolis sippang ka igdunggù tun ta Ranó ka Galilea. ³² Duwán manubù na igpid tun kandin na bingál asta ómmó. Igpédu-édu tô mga kadumaan din na dappánnan i Jesus sikandin ka bállad. ³³ Purisu igpid i Jesus sikandin tun ta ándà mga manubù, asta igkórékór din ka tintudù din tô talinga katô bingál. Igiláb si Jesus asta igpólétan din ka ngingi tô dilà katô manubù. ³⁴ Iglangngag si Jesus tun ta langit, igpanagkuy tingód ka kédu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “*Efata.*” Tô kóbadan, “Mapókê kad.”

³⁵ Tigkô dád, ikadinág tô manubù, inólian tô kalanggát din, asta ikabólós dán sikandin. ³⁶ Asal igsapad si Jesus kandan na kailangan dì dan mulit katô duma mga manubù tingód katô ilmu. Agad maggát igsapad sikandin kandan, asal tuu dan

pa igulit tun ta дума mga manubù. ³⁷ Tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu madigár tô langun iglumu din. Agad tô bingál igpadinág din, asta tô ómmó igpakagi din.”

8

*Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mar 8:1-10; Mat 15:32-39*

¹ Na, pángnga ka pira álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud puman ki Jesus. Tô inémmát tô ágkakan dan, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, ² “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta ándà dán ágkannán dan. ³ Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan, su duwán mga manubù na tikud tun ta madiyù mga banuwa.”

⁴ Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà palang kangayan ta ka makan para kandan.”

⁵ Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk.”

⁶ Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. Igtangé din tô pittu abuk pan, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô mga pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. ⁷ Duwán pira dád abuk marénták sáddà dan. Igpasalamatan i Jesus tun ta Manama, asta igpatalad din pagsik tun ta mga manubù. ⁸ Ikakan tô langun manubù, asta ibásug dan. Iglimud dan

tô isamà, asta pittu tô magdakál basket na ipánnù. ⁹ Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan.* ¹⁰ Na, tô igpóli i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé duma katô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta probinsya na madani tun ta Dalmanuta.

Kakalyag dan na kumita ka kasalábbuan

Mar 8:11-13; Mat 16:1-4

¹¹ Na, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus. Igapul† dan kandin, su kakalyag dan na kuminnam dan pád kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasalábbuan tikud tun ta Manama. ¹² Tuu igpanagkuy si Jesus tingód ka ranu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka ágpamuyù kó ka kasalábbuan? Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà palang kasalábbuan na pakitanán ka Manama ákniyu.”

¹³ Na, igtananan i Jesus tô mga Pariseo. Igsaké puman sikandin ka barangé ébô tumalipag katô ranó.

Igtinurù si Jesus tingód katô mga Pariseo

Mar 8:14-21; Mat 16:5-12

¹⁴ Na, tô igtalipag dan katô ranó, ándà pan na igpid katô mga disipulu i Jesus, su ilingawan dan tô tánnó dan, asta sábbad dád abuk pan tô tun ta barangé. ¹⁵ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta katô pagpatubù ka pan i Herodes.”‡

---

* **8:9** 8:9 Ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà. † **8:11** 8:11 Igapul, ó iglalis. ‡ **8:15** 8:15 Ágkátin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakátin ka pagpatubù ka pan.

¹⁶ Igpátóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà pan na igpid ta.”

¹⁷ Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpátóngkóé su ándà pan na igpid yu. Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikagpát. Matággas tô mga ulu yu. ¹⁸ Agad duwán mata yu, ándà kó pa kita katô kabánnalan. Agad duwán talinga yu, ándà kó pa paminág. Iring na ilingawan yu tô iglumu ku. ¹⁹ Tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù ka lima abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamá?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Sapulù duwa (12).”

²⁰ Igingsà puman si Jesus, na mà din, “Tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù ka pittu abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamá?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu.”

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà kó pa kannê ikagpát?”

Ikakita tô bólóg

²² Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Betsaida. Duwán mga manubù na igpid ka bólóg tun ki Jesus, asta igpédu-édu dan na dappánnan din sikandin ka bállad ébô makakita. ²³ Igawidan i Jesus tô bállad katô bólóg, asta igagak din tun ta luwà ka lunsud. Igilábban i Jesus tô mata katô bólóg, igdappánnan din, asta igingsà, na mà din, “Duwán dán igkita nu?”

²⁴ Igsállág tô manubù, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita ku tô mga manubù, asal tô bónnóng dan iring na mga kayu na ágpanó-panó.”

²⁵ Igdappánnan puman i Jesus tô mata din, asta tô igzállág sikandin, ikakita sikandin asta matayyó dán tô langun. ²⁶ Na, igpólì i Jesus sikandin, na mà din, “Yaka gukit tun ta lunsud.”

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas

Mar 8:27-30; Mat 16:13-20; Luc 9:18-21

²⁷ Na, igpanayun si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta mga lunsud na sakup ka Cesarea Filipos. Róggun igpanó dan, iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”

²⁸ Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabun-yag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan.”

²⁹ Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?”

Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas.”

³⁰ Igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tingód kandin tun ta duma mga manubù.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin

Mar 8:31-9:1; Mat 16:21-28; Luc 9:22-27

³¹ Na, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù tun kandin na Igpamanubù. Pahirapan sikandin, asta élléyan sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga taratinurù ka sugù. Matayan sikandin asta manté puman tun

ta ikatállu álló. ³² Matayyó tô igkagi din kandan. Na, igpadani si Pedro ki Jesus, asta igtigkané pád sikandin igsapad ki Jesus. ³³ Asal igbariring si Jesus, igsállág sikandin tun ta mga disipulu din, asta igsapadan din si Pedro, na mà din, “Iwà ka, Maibuyan! su ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu.”

³⁴ Na, igpalimud i Jesus tô mga disipulu din asta tô langun manubù na ilimud. Igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na tumákkás kanak, kailangan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,§ asta kailangan tumákkás kanak. ³⁵ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak asta tingód katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. ³⁶ Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din, ³⁷ su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán. ³⁸ Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku tun ta tubang katô mga manubù áknganni na masalà-salà asta ágtayyug ka Manama, kayyaanna pagsik tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán katô Ámmà ku, asta tákkássanna ka mga panaligan ka Manama.”

---

§ 8:34 8:34 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló.

9

¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama na matulus.”*

Ipalin tô bónnóng i Jesus

Mar 9:2-13; Mat 17:1-13; Luc 9:28-36

² Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù. Róggun igsállág dan ki Jesus, tiggô dád ipalin tô bónnóng din. ³ Igséllà asta igmapputì tô umpak din. Ándà gó manubù nit banuwa na makapapputì ka umpak iring katô kapputì katô umpak din. ⁴ Tiggô dád igkita dan si Elias asta si Moises na igtóngkô ki Jesus. ⁵ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Sir, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”

⁶ Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din, su tuu dan igkállas. ⁷ Tiggô dád duwán sagulapun na ikatambun kandan, asta igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku. Paminág yu sikandin.”

⁸ Tiggô dád tô igsállág dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.

---

* **9:1** 9:1 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalín katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan. (Marcos 9:2-13). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

⁹ Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igsapad si Jesus kandan na dì mému ulitan dan tô duma manubù tingód katô igkita dan róggun ándà pa kanté puman sikandin na Igpa-manubù. ¹⁰ Purisu igbánnal dan katô igkagi din kandan, asal ka sikandan dád, marag dan ágpénsaé ka ándin tô kóbadan katô igkagi din na manté puman sikandin.

¹¹ Na, iginsà dan kandin, na mà dan, “Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù ka sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?”

¹²⁻¹³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias ébô tumaganà katô langun. Asal kumagiya ákniyu na igdunggù dán sikandin, asta madat tô iglumu katô duma mga manubù kandin, su tô gó é igsulat tingód kandin sayyan.† Mà katô kagi ka Manama tingód kanak na Igpa-manubù, na kahirapanna asta ngisiyanna.”

*Igahuwan tô batà mama ka madat espiritu
Mar 9:14-29; Mat 17:14-21; Luc 9:37-43*

¹⁴ Tô igdunggù dan tun ta duma mga disipulu i Jesus, igkita dan na tuu marapung tô mga manubù na ilimud tun kandan, asta duwán mga taratinurù ka sugù na igapul kandan. ¹⁵ Tô igkita tô mga manubù ki Jesus, tiggô dád isalábbuan dan. Igpalaguy dan igsumar ki Jesus. ¹⁶ Iginsà si Jesus katô mga manubù, na mà din, “Ándin tô igapulan yu katô mga disipulu ku?”

¹⁷ Igtaba tô sábbad manubù, na mà din, “Sir, igpid ku tô batà ku dini áknikó, su igahuwan

---

† **9:12-13** 9:12-13 Ahaán tô Mateo 17:13.

sikandin ka madat espiritu na igpómmó kandin. ¹⁸ Atin ka gahuwan sikandin, ágkabantang, ágburà tô babbà din, ágkurigát tô ngipán din, asta ágtuyù-tuyù sikandin. Igpédu-éduwa tun ta mga disipulu nu na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému.”

¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak. Dì dán madugé na dumuma a áknuyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tô batà.”

²⁰ Na, igpid dan tô batà tun ki Jesus. Tô igkita tô madat espiritu ki Jesus, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô batà, igpabantang asta igpatalilid sikandin, asta igburà tô babbà din. ²¹ Iginsà si Jesus katô ámmà, na mà din, “Kadángngan ni igtigkané?”

Igtaba tô ámmà din, na mà din, “Tikud pô tun ta kadélákkán din. ²² Marag sikandin ágpabantangán katô madat espiritu tun ta apuy asta tun ta wayig ébô matayan sikandin. Atin ka makému ka, kéduwi ké, asta tabangi ké.”

²³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Manan ka ágkagi ka na, ‘Atin ka makému ka’? Ándà palang na dì imun ka Manama para katô manubù na mamaké kandin.”

²⁴ Tigkô dád igullaó tô ámmà ka mabákkár, na mà din, “Ágpamakéya! Pabákkár nu tô kapamaké ku!”

²⁵ Tô igkita si Jesus na tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud, igsapadan din tô madat espiritu, na mà din, “Sikuna na madat espiritu na igpómmó asta igpabingál kani batà, igsugù ku

sikuna, luwà kad tikud tun kandin, asta yakad gó áglónód tun kandin.”

²⁶ Na, igullaó pa tô madat espiritu, tuu din igpatuyù-tuyù tô batà, asta igluwà. Iring na inaté tô batà. Purisu igkagi tô karapungan ka mga manubù, na mà dan, “Inaté dán sikandin.”

²⁷ Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igpatindág din. Purisu ikatindág tô batà.

²⁸ Na, tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà tô mga disipulu din na ándà duma manubù, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal.”

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Mar 9:30-32; Mat 17:22-23; Luc 9:43-45

³⁰ Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igukit dan tun ta probinsya ka Galilea. Tô kakalyag i Jesus na ándà manubù na makasóddór ka ánda sikandin, ³¹ su igtinurù sikandin katô mga disipulu din, na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù, asta matayanna ikandan. Pángnga ka kamatayan ku, mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

³² Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din. Ándà dan insà kandin, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?

Mar 9:33-37; Mat 18:1-5; Luc 9:46-48

³³ Na, igdunggu si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Capernaum. Tô igahu dan tun ta balé, iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô igapulan yu róggun ágpanó kó tun ta dalan?”

³⁴ Asal ándà palang taba dan, su igpapulé dan tingód ka sadan tun kandan tô tuu mallayat. ³⁵ Purisu igunsad si Jesus, igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na imun mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan pabbabà-babà katô kamanubuan din tun ta langun manubù, asta kailangan imun sikandin na ágsuguánnán ka langun.”

³⁶ Na, igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángnaan dan. Igsipit din tô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, ³⁷ “Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà iring kani batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak.”

Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta

Mar 9:38-41; Luc 9:49-50

³⁸ Na, igkagi si Juan tun ki Jesus, na mà din, “Sir, duwán sábbad manubù na igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”

³⁹ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su tô manubù na makému ka kasalábbuan ukit ka kagamit din katô ngadan ku, di sékót sikandin kumagi ka madat tingód kanak. ⁴⁰ Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta.

⁴¹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na pénám ákniyu ka sábbad baso ka wayig tingód katô kapasakup yu kanak na Mesiyas, duwán gó pulusán din tikud tun ta Manama.”

Tô gunayan na makasalà

Mar 9:42-50; Mat 18:6-9; Luc 17:1-2

⁴² “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta lánnáddán sikandin tun ta dagat. ⁴³⁻⁴⁴ Atin ka tô bállad nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan na duwán apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán. ⁴⁵⁻⁴⁶ Atin ka tô paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô paa nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. ⁴⁷ Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. ⁴⁸ Dì gó maté tô mga ulád na ágkan katô lawa dan dutun, asta dì gó mapadáng tô apuy, ⁴⁹ su linisan† tô langun manubù ukit ka apuy.

⁵⁰ “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán lumónód tô nanam.

† **9:49** 9:49 Linisan, ó asinan.

Padigárré kó ébô makéring kó katô madigár klasi ka asin na dì mandà tô nanam.”

10

Tinurù tingód ka ágpasugbané

Mar 10:1-12; Mat 19:1-12; Luc 16:18

¹ Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea tun dipag ka Wayig ka Jordan. Marapung puman tô mga manubù na ilimud tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan, su tô gó é inayadan din áglumun.

² Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, “Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din?”

³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándin tô igsugù i Moises tingód ka ágpasugbané?”

⁴ Igkagi sikandan, na mà dan, “Igsugù si Moises sayyan na kailangan duwán papeles na bággen katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban din kandin, asta mému din péwaán.”*

⁵ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô gó é igsugù i Moises su isóddóran din na tuu matággas tô ulu yu.

⁶ Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta bayi.† ⁷ Igkagi sikandin, ‘Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. ⁸ Tô duwa dan mému dán sábbad.’‡ Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán

---

* **10:4** 10:4 Ahaán tô Deuteronomio 24:1,3. † **10:6** 10:6 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. ‡ **10:8** 10:7-8 Ahaán tô Genesis 2:24.

sábbad. ⁹ Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, di mému na pagsugbanán ka manubù.”

¹⁰ Tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà puman tô mga disipulu din tingód ka ágpasugbané. ¹¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin. ¹² Atin ka sumugban tô bayi katô duma din asta kumalyag katô ássa mama, makalibug sikandin.”

Si Jesus asta tô marénták gabatà

Mar 10:13-16; Mat 19:13-15; Luc 18:15-17

¹³ Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô dappánnan din asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga disipulu din. ¹⁴ Tô igkita si Jesus katô kasapad dan, isókó sikandin, asta igkagi, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama. ¹⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka di sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, di sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din.”

¹⁶ Na, igsipit i Jesus tô mga gabatà, igdappánnan din sikandan ka bállad, asta igdasalan din.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan

Mar 10:17-31; Mat 19:16-30; Luc 18:18-30

¹⁷ Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, duwán sábbad manubù na igpalaguy tun kandin, iglingkóód, asta iginsà, na mà din, “Sir, madigár

ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”

¹⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. ¹⁹ Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Yakó áglimbung. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.”§

²⁰ Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka pa.”

²¹ Igsállág si Jesus tun kandin, asta dakál tô ginawa din kandin. Igkagi si Jesus, na mà din, “Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Uli ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan.* Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”

²² Tô igdinág tô manubù katô igkagi i Jesus, ig-tammud sikandin, asta igpanó na iranu, su dakál tô kaduwánnan din.

²³ Na, igsérê-sérê si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!”

²⁴ Isalábbuan tô mga disipulu din tingód katô igkagi din. Asal igkagi puman si Jesus, na mà din, “Tuu mahirap tô kapasakup ka manubù tun ta pagpangulu ka Manama! ²⁵ Agad mahirap tô

---

§ **10:19** 10:19 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

* **10:21** 10:21 Ágkayù-ayuan, ó kabos, timawa.

dakál mannanap na ánggadanan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”

²⁶ Na, tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”

²⁷ Igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì gó ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama, su tô langun malumu ka Manama.”

²⁸ Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtananan déd tô langun katô kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, innà din, ámmà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak asta ébô tuminurù katô Madigár Gulitán, ³⁰ tô gó tô makatanggap ka kadigárran áknganni na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katô igtananan din. Su bággayan sikandin ka mga kaduwánnan, mga kataladi, mga innà, mga gabatà, asta mga kinamát. Agad girrayatan sikandin áknganni, asal tun ta tapuri álló bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. ³¹ Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun

ta tapuri álló.”†

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Mar 10:32-34; Mat 20:17-19; Luc 18:31-34

³² Na, tô igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, sikandin tô iguna tun ta dalan. Isalábbuan tô mga disipulu din, asta imáddangan tô mga manubù na ikatalundug. Igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igulit sikandin ka ándin tô dumunggù tun kandin, na mà din, ³³ “Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna. Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. ³⁴ Ngisiyanna ikandan, ilábbanna, lagpássanna, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Tô duwa gabatà i Sebedeo

Mar 10:35-45; Mat 20:20-28

³⁵ Na, igsadun tun ki Jesus tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan. Igkagi sikan-dan, na mà dan, “Sir, kakalyag dé na lumun nu para áknami tô pamuyuán dé áknikó.”

³⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para ákniyu?”

³⁷ Igkagi sikandan, na mà dan, “Tun ta pagpan-gulu nu, pónsad ké madani tun áknikó, na sábbad

---

† **10:31** 10:31 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.

dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu.”

³⁸ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpamuyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán dumunggù kanak? Makatiis kó katô ranu iring katô ranu na masig dán dumunggù kanak?”[†]

³⁹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, makatiis ké.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan na dumunggù kanak, asta dungguan kó gó katô ranu na dumunggù kanak. ⁴⁰ Asal diya makatandô ákniyu ka makónsad kó madani kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù na taganà dán igsalin.”

⁴¹ Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan tun ki Jesus, isókó dan ki Santiago asta ki Juan. ⁴² Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan. ⁴³ Asal di mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan imun na ágsuguánnán yu. ⁴⁴ Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó é kailangan mému na állang katô langun. ⁴⁵ Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà

[†] **10:38** 10:38 Tô gó é kóbadan ka kagi din, “Makénám kó tun ta mappait kopa ka ranu na masig kud inámman? Makapabunyang kó tun ta bunyang ka ranu na masig dán bunyagán kanak?”

ébô tabanganna katô manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga manubù. Ikata-ganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù.”

Ikakita tô bólóg na si Bartimeo

Mar 10:46-52; Mat 20:29-34; Luc 18:35-43

⁴⁶ Na, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Jerico, asta tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandan. Tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan asta ágpamuyù. Ánggadanan sikandin ki Bartimeo na batà i Timeo. ⁴⁷ Tô igdinág sikandin na si Jesus na taga Nazaret tô iglabé, igul-laó sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad i David, kéduwiya!”

⁴⁸ Marapung tô manubù na igsapad kandin, asta igkagi dan na kailangan di sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, “Rubbad i David, kéduwiya!”

⁴⁹ Purisu igsódô si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Angé yu sikandin.”

Purisu igkangé dan sikandin, na mà dan, “Pasarig ka katô pusung nu. Tindág ka, su igpakangé ka ikandin.”

⁵⁰ Igtananan din tô kisi din, sékót sikandin igtindág, asta igpadani tun ki Jesus. ⁵¹ Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?”

Igkagi tô bólóg, na mà din, “Sir, malyagga makakita.”

⁵² Igkagi si Jesus, na mà din, “Mému muli ka. Inólian kad su igsarig ka kanak.”

Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus tun ta dalan.

11

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Mar 11:1-11; Mat 21:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

¹ Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igpadani dan tun ta mga lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din, na mà din, ² “Una kó tun ta lunsud. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno* na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igiát tô nati, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. ³ Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiya yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán, asta sékót din pólián.”

⁴ Na, igpanó dan, asta igkita dan tô asno na igiát tun ta luwà ka sállat ka balé madani tun ta dalan, asta igakas dan. ⁵ Iginsà tô mga manubù na ágtindág dutun, na mà dan, “Manan ka igakas yu tô nati?”

⁶ Igulit tô duwa disipulu tingód katô igkagi i Jesus kandan, asta ignunug dan. ⁷ Na, igpid dan tô nati tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus. ⁸ Igsánnar katô marapung manubù tô mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din. Ig-tampád katô дума mga manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan.† ⁹ Igullaó

* **11:2** 11:2 Tô asno iring na kudà. † **11:8** 11:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun hari.

tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug, na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta ni igpapid katô Áglangngagán! ¹⁰ Madigár tô pagpangulu din na iring katô pagpangulu katô kamónaan ta sayyan na si David. Durungán ta tô Manama tun ta langit!” †

¹¹ Na, igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpanayun sikandin tun ta templo. Tô igsállág din tô langun, igsadun sikandin asta tô sapulù duwa (12) disipulu din tun ta Betania, su masig dán ágsalláp tô álló.

Tô kayu igera na ándà buuy

Mar 11:12-14; Mat 21:18-19

¹² Tô sállám dán, róggun igpanó dan tikud tun ta Betania, igballus si Jesus. ¹³ Tun ta madiyù, igkita din tô kayu igera na daunán, asta igsadun sikandin ébô mamasak ka buuy. Tô igdunggù sikandin, marag dád daun tô igkita din, su ándà pa dunggù tô timpo katô kabuuy ka igera. ¹⁴ Igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, ándà dán manubù na makakan ka buuy kani kayu ni.”

Igdinág katô mga disipulu tô igkagi din.

Tô madigár áglumun tun ta templo

Mar 11:15-19; Mat 21:12-17; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

¹⁵ Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbarigyà asta ágbayad tun ta plasa ka templo. Igbantang din tô mga lamisa katô mga

† **11:10** 11:9-10 Ahaán tô Salmo 118:25-26.

manubù na ágbullas ka salapì, § asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati. ¹⁶ Igsapadan din tô langun manubù na igpid ka kaduwánnan dan na gukit tun ta plasa ka templo. ¹⁷ Na, igtinurù sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,

“Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan katô langun manubù.”*

Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”

¹⁸ Tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta katô mga taratinurù ka sugù katô igkagi i Jesus, igplano dan na matayan dan sikandin. Imáddangan dan ki Jesus, su isalábbuan tô langun manubù tingód katô ágtinuruán din.

¹⁹ Tô igsalláp dán tô álló, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din tikud tun ta Jerusalem.

Igangu tô kayu igera

Mar 11:20-26; Mat 21:20-22

²⁰ Tô sállám dán, iglabé si Jesus asta tô mga disipulu din katô kayu igera, asta igkita dan na igangu dán agad tun ta dalid. ²¹ Ikasampát si Pedro, asta igkagi sikandin tun ki Jesus, na mà din, “Sir, sállág nu! Igangu dán tô kayu igera na igkagiyan nu bani.”

²² Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan sumarig kó ka Manama. ²³ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kumagi tô manubù kani pabungan na

---

§ **11:15** 11:15 Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamítan tun ta templo.

* **11:17** 11:17 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

makangé asta malin tun ta dagat, ka dì ágduwa-duwa tô pusung din, asal ágbánnal sikandin na matuman tô kagi din, matuman gó malumu. ²⁴ Purisu kumagiya ákniyu, atin ka ágdasal kó katô Manama, asta duwán pamuyuán yu, bánnal kó na matanggap yu, asta matuman para ákniyu. ²⁵ Atin ka ágdasal kó, ka duwán дума manubù na ándà yu pa pasinsiyayi, pasinsiyayi yu gó sikandin ébô pasinsiyaan kó katô Ámmà yu na Manama tun ta langit. ²⁶ [Atin ka dì yu pasinsiyaan tô дума manubù, dì kó pasinsiyaan katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.]”

Insà tingód katô igpapid ki Jesus

Mar 11:27-33; Mat 21:23-27; Luc 20:1-8

²⁷ Na, igsadun puman si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Jerusalem. Róggun ágpanó-panó si Jesus tun ta plasa katô templo, igpadani tun ki Jesus tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio. ²⁸ Igingsà sikandan, na mà dan, “Sadan é igtikudan katô langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?”

²⁹ Igekagi si Jesus, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó, mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak. ³⁰ Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù? Taba kó kanak.”

³¹ Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal ki Juan. ³² Asal dì ki tumaba na manubù tô igpapid ki Juan.”

Tô gó é igkagi dan su imáddangan dan katô mga manubù na ilimud, su ágpanámdám tô langun na bánnal propeta ka Manama si Juan. ³³ Purisu igtaba dan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

12

Panunggiringan tingód katô kinamát

Mar 12:1-12; Mat 21:33-46; Luc 20:9-19

¹ Na, igulit i Jesus ni mga panunggiringan tun kandan, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din ni, asta igimu din tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatingdág din tô balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. ² Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad állang na igpapid katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy na kandin bahin. ³ Asal igámmát dan tô állang, iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din. ⁴ Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan tô ulu din, asta igpayayyà dan sikandin. ⁵ Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal igmatayan dan. Marapung pa tô ássa mga állang na igpapid din tun kandan, asal duwán iglagpás dan, asta duwán igmatayan dan. ⁶ Na, tun ta katapuriyan, igpapid din tô kandin batà

na ágginawaan din, su panámdám din na bánnalán dan tô kandin batà. ⁷ Asal igpatóngkóé tô mga taradóppón, na mà dan, ‘Ni gó é makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.’ ⁸ Purisu igámmát dan sikandin, igmatayan dan, asta igguyud dan tô lawa din tun ta luwà katô kinamát.”

⁹ Iggagi si Jesus, “Na, kagin ku áknihu ka ándin tô lumun katô tigatun kandan. Madun sikandin, matayan din tô madat mga taradóppón, asta padóppónan din katô ássa mga manubù.”

¹⁰ Iggagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama, na mà din,

“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ándà ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán katô balé. ¹¹ Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta sikandin.’ ”*

¹² Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggingiran na igulit din. Purisu ámmáttán dan pád sikandin, asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus. Purisu igtanangan dan sikandin, asta igpanó dan.

*Insà tingód katô bayad ka buwis
Mar 12:13-17; Mat 22:15-22; Luc 20:20-26*

---

* **12:11** 12:10-11 Salmo 118:22-23.

13 Na, duwán mga Pariseo asta mga sakup i Herodes na igpapid katô mga ágtugállán ka simbaan ka Judio tun ki Jesus. Ágpamasak dan ka dimanda dan ukit katô ágkagin din. ¹⁴Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta di ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù, su agad ándin tô bónnóng ka manubù, bánnal tô ágtinuruán nu tingód katô kakalyag ka Manama. Na, uliti ké. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó di?”

¹⁵ Asal isóddóran i Jesus na ánnà nángngà tô kakalyag dan tun ta saruwan ka Manama. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka kuminnam kó kanak? Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis ébô sállággán ku.”

¹⁶ Igpakita dan kandin tô salapì. Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapì?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”

Purisu isalábbuan dan gó kandin.

Insà tingód katô kantayan

Mar 12:18-27; Mat 22:23-33; Luc 20:27-40

¹⁸ Na, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù na di manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà

dan ki Jesus, na mà dan, ¹⁹ “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katô kataladi din na inaté.† ²⁰ Na, duwán pittu mataladi gamama. Igkalyag tô kaké dan, asta inaté sikandin na ándà pa batà din. ²¹ Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, asal inaté sikandin na ándà pa batà din. Magunawa tô inému tun ta ikatállu mama ²² sippang tun ta ikapittu, su tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô bayi inaté langun na ándà palang batà dan. Tun ta kata-puriyan, inaté pagsik tô bayi. ²³ Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin.”

²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama ukit katô katulusan din. ²⁵ Ka antén puman ka Manama tô mga manubù, di dan dán pakalyagé, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit. ²⁶ Tingód katô kanté puman ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa tun ta libro na igsulat i Moises tingód ka igpakita tô Manama kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág. Igkagi tô Manama kandin, na mà din, “Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’‡

† **12:19** 12:19 Ahaán tô Deuteronomio 25:5. ‡ **12:26** 12:26 Exodo 3:6,15.

27 Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu ánnà nánggà tô kénagpát yu.”

Tô sugù na tuu ágkailanganán

Mar 12:28-34; Mat 22:34-40; Luc 10:25-28

28 Na, igpadani tô sábbad taratinurù ka sugù, asta igdinág din tô tinóngkóan dan. Tô ikasóddór sikandin na madigár tô igtaba i Jesus kandan, iginsà sikandin, na mà din, “Tun ta langun sugù, ándin sugui é una na ágkailanganán?”

29 Iggagi si Jesus, na mà din, “Ni gó tô sugù na una na ágkailanganán.

“ Tô langun yu mga rubbad i Israel, paminág kó kanak. Tingód katô Áglangngagán na Manama ta, tô dád gó tô Manama. 30 Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud tun ta tibuk bákkár yu.’§

31 Ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà, ‘Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.’*

Ándà dán ássa sugù na tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô duwa sugù.”

32 Iggagi tô taratinurù, na mà din, “Sir, nánggà tô iggagi nu na tô dád gó tô Manama, asta ándà dán ássa.† 33 Asta kailangan ginawaan ta sikandin tikud tun ta tibuk pusung ta, tikud tun ta tibuk

§ 12:30 12:29-30 Deuteronomio 6:4-5. * 12:31 12:31 Levitico

19:18. † 12:32 12:32 Ahaán tô Deuteronomio 6:4; 4:35; Isaias 45:21.

panámdám ta, asta tikud tun ta tibuk bákkár ta, asta kailangan ginawaan ta tô unawa ta na iring katô kaginawa ta katô áknita sarili. Tô gó tô tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô paggóbbó ta katô mga mannanap na bággén tun ta Manama.”[†]

³⁴ Tô ikasóddór si Jesus na mapandé tô taba din, igkagi sikandin, na mà din, “Masig kad masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”

Tikud katô álló tô, ándà palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas

Mar 12:35-37; Mat 22:41-46; Luc 20:41-44

³⁵ Na, róggun igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin, na mà din, “Tô mga taratinurù ka sugù ágtinurù na rubbad i David tô Mesiyas. ³⁶ Asal si David tô igpasulat katô Ugis Espiritu kani kagi, “ ‘Igakagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Un-sad ka kannun ta kawanan ku sippang ka manaluwa katô mga usig nu.’[§]

³⁷ Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô Mesiyas tô rubbad i David?”

Igakagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù

Mar 12:37-40; Mat 23:1-12; Luc 20:45-47

Na, idayawan tô langun manubù na igpaminág ki Jesus. ³⁸ Tô igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Banté kó katô mga taratinurù ka sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka

[†] **12:33** 12:33 Ahaán tô Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

[§] **12:36** 12:36 Salmo 110:1.

kapa, asta malyag dan respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa. ³⁹ Malyag dan munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. Malyag dan munsad tun ta igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan. ⁴⁰ Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan dan tô madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama kandan.”

Tô igbággé katô bayi balu

Mar 12:41-44; Luc 21:1-4

⁴¹ Na, igunsad si Jesus tun ta tubang katô ágtaguanan ka salapì na ágbággén tun ta Manama tun ta templo. Igparimuya sikandin katô mga manubù na ágdabù ka salapì. Marapung tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka dakál salapì. ⁴² Na, igdunggù tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa dád kadakù na délák é lagà. ⁴³ Igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tô igbággé katô bayi balu ka tandíngán katô igbággé katô langun dan tun ta templo. ⁴⁴ Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang isamà tun kandin.”

13

Tigkanayan ka kahirapan

Mar 13:1-13; Mat 24:1-14; 10:17-22; Luc 21:5-19

¹ Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igkagi tô sábbad disipulu din, na mà din, “Sir, sállág nu, su madigár ágsállággán ni mga batu na iglabat, asta madigár ágsállággán tô mga ássa-ássa balé!”

² Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu masamá tun ta bówwó katô ássa batu.”

³ Na, igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo na ikatubang katô templo. Igunsad si Jesus, asta igpadani tun kandin si Pedro, si Santiago, si Juan, asta si Andres na ándà duma manubù. Iginsà sikandan, na mà dan, ⁴ “Ulití ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig dán matuman tô langun kani?”

⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô ò kó mapid. ⁶ Marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan. ⁷ Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó ágkamáddangan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán. ⁸ Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad hari katô mga sakup ka ássa hari. Duwán mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa, asta duwán ballus. Ni gó tô katigkanayan katô kahirapan na dumungù.

⁹ “Purisu banté kó, su paruudan kó, asta palagpássán kó tun ta mga simbaan ka Judio. Piddán kó tun ta tubang ka mga gobernador asta mga hari tingód katô kapasakup yu kanak

ébô mulit kó kandan tingód kanak. ¹⁰ Tô dì pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán ébô makasóddór tô langun manubù. ¹¹ Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód katô kagin yu kandan, su tô oras tô, bággayan kó ka kakatigan ébô makataba kó kandan, su ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, asal tikud tun ta Ugis Espiritu. ¹² Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan. ¹³ Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo

Mar 13:14-23; Mat 24:15-28; Luc 21:20-24

¹⁴ “Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta dì nángngà tindággan (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán. ¹⁵ Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan. ¹⁶ Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamat dì mému makóli ébô mangé ka gilisan dan. ¹⁷ Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô állò tô! ¹⁸ Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo tô kapalaguy yu. ¹⁹ Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa

sippang áknganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani. ²⁰ Atin ka dì pabbabaán katô Áglangngagán tô kadugayan katô kahirapan, maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tô kadugayan.

²¹ “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, dini dán tô Mesiyas!’ ó duwán kumagi, ‘Taddô tô Mesiyas!’ yakó ágbánnal kandan. ²² Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin ka Manama. ²³ Purisu banté kó, su taganà a igulit ákniyu.”

Lumónód si Jesus nit banuwa

Mar 13:24-27; Mat 24:29-31; Luc 21:25-28

²⁴ “Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumanggítáng tô álló asta dì miló tô bulan. ²⁵ Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit. ²⁶ Kitanán katô langun manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónódna na Igpamanubù na tákkásson katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.* ²⁷ Papiddán ku tô mga panaligan ku na lumimud katô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa, agad ánda é góddóan dan.”

Panunggiringan tingód katô kayu igera

Mar 13:28-31; Mat 24:32-35; Luc 21:29-33

²⁸ “Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô kayu

---

* **13:26** 13:26 Ahaán tô Daniel 7:13.

na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tò ágsánnang timpo. ²⁹ Purisu atin ka kitanán yu tò katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód. ³⁰ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni langun. ³¹ Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô langun ka kagi ku.”

*Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mar 13:32-37; Mat 24:36-44*

³² “Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór. ³³ Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngan dumunggù a. ³⁴ Tô kalónód ku iring na manubù na madun tun ta madiyù banuwa. Tô dì pa panó, duwán talan din tun ta langun ágsuguánnán din, su duwán lumun ka tagsábbad-sábbad kandan sip-pang ka muli sikandin. Suguán din tô manubù na ágbanté tun ta sállat ka balé din, na mà din, ‘Banté ka!’ ³⁵ Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángnganna dumunggù na iring ka tigatun ka balé, agó kasalláp ka álló, ó tángngà ka dukilám, ó masig dán ágkasállám, ó sállám. Purisu taganà kó, ³⁶ agó tigkô lumónódda asta kitanán ku sikiyu na ágtudug. ³⁷ Tô igkagi ku ákniyu, tô gó tô ágkagin ku tun ta langun manubù, na, taganà kó.”

14

Plano na matayan si Jesus

Mar 14:1-2; Mat 26:1-5; Luc 22:1-2; Juan 11:45-

53

¹ Na, duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé asta tô kakan katô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô ámmáttán dan si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébô matayan sikandin. ² Su igkagi sikandan, na mà dan, “Dì ta sikandin pammáttán dalám ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág kandin.”

Igbusbusan si Jesus ka pamammut

Mar 14:3-9; Mat 26:6-13; Juan 12:1-8

³ Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta balé i Simon na inólian katô bógók din na téték. Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà na igimu tikud ka nardo asta igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, igpássà din tô katiyà, asta igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus. ⁴ Na, duwán mga manubù na isókó, asta igpanámdám sikandan, na mà dan, “Inólaan tô pamammut. ⁵ Madigár pád ka barigyaán ka sobra ka tállu gatus (300) abuk ka salapí denario asta bággén tun ta mga ágkayù-ayuan.”

Purisu igbuyas dan tô bayi. ⁶ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà yu ni bayi. Yakó ágbuyas kandin. Madigár tô iglumu din kanak. ⁷ Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan.

Agad kadángngan na duwán kakalyag yu, mému kó makatabang kandan. Asal diya móddô dini ákniyu ka ánda ágtamanán. ⁸ Iglumu kani bayi tô nángngà lumun din. Ukit ka kabusbus din katô pamammot, igtaganà din ni lawa ku para katô kalábbáng kanak. ⁹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gultit-ulitan katô Madigár Gultítan tun ta kaluwagan kani banuwa, ulítan tô iglumu din kanak. Dì sikandin kalingawan.”

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus

Mar 14:10-11; Mat 26:14-16; Luc 22:3-6

¹⁰ Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ánggadanán ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo ébô tumóngkô kandan tingód ka kapammát din ki Jesus. ¹¹ Tô igdinág dan katô kagi din, idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin. Purisu igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé

Mar 14:12-21; Mat 26:17-25; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

¹² Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judío ka Pan Na Ánda Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”

¹³ Purisu igsugù din tô duwa disipulu din, na mà din, “Sadun kó tun ta Jerusalem, asta sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánmù ka wayig. Tákkás kó kandin. ¹⁴ Tô igahu sikandin tun ta balé, uliti yu tô tigatun katô balé, ‘Iginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na дума áknami na mga disipulu din.’ ¹⁵ Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwerto tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é taganaan yu katô ágkannán ta.”

¹⁶ Purisu igpanó tô duwa disipulu din, asta igsadun dan tun ta Jerusalem. Igkita dan tô kuwerto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

¹⁷ Tô igsalláp dán tô álló, igsadun si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu din. ¹⁸ Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak. Sikandin tô sábbad na ágkan дума kanak.”

¹⁹ Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad kandan, na mà dan, “Sakán?”

²⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12) ákniyu. Sikandin tô sábbad na ágtugán kanak. ²¹ Matéya na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù.”*

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mar 14:22-26; Mat 26:26-30; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

---

* **14:21** 14:17-21 Ahaán tô Salmo 41:9.

²² Na, róggun ágkan dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun kandan. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu ni pan, su ni gó ni lawa ku.”

²³ Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin, igpénám din kandan, asta iginám dan langun. ²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán para katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun ta mga manubù. ²⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka minámma katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Manama.”

²⁶ Na, igkanta dan tingód katô pagdurung dan ka Manama, asta igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin

Mar 14:27-31; Mat 26:31-35; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

²⁷ Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám, tumanan tô langun yu kanak, su mà katô kagi ka Manama, “Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé tô mga karnero na igdóppónan din.”†

²⁸ Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”

²⁹ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Agad tumanan tô langun dan, asal diya gó tumanan áknikó.”

---

† 14:27 14:27 Zacarias 13:7.

³⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka dukilám ka dì pa makaduwa tô manuk mukkarà, makatállu ka mulun kanak.”

³¹ Asal maggát igkagi si Pedro, na mà din, “Agad matayanna duma áknikó, asal diya mulun áknikó.”
Magunawa tô igkagi katô langun dan.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane

Mar 14:32-42; Mat 26:36-46; Luc 22:39-46

³² Na, igsadun dan tun ta lugar na ánggadanan Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Unsad kó kannun róggun dumasalla.”

³³ Igpatákkás din si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Tuu iranu si Jesus, mabággat tô pusung din,
³⁴ asta igkagi sikandin, na mà din, “Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug.”

³⁵ Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin tun ta tanà, asta igdasal. Igpédu-édu sikandin na atin ka mému, dì pád sikandin pókitán tun ta kahirapan na masig dán dumunggù kandin. ³⁶ Igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, malumu nu tô langun. Yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag.”

³⁷ Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Simon, manan ka igtudug ka? Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras. ³⁸ Yakó ágtudug, asal dasal kó

ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu.”

³⁹ Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin. Magunawa tô igpamuyù din. ⁴⁰ Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan na igpantudug, su tuu dan ágkatudugan. Ándà dan kasóddóri ka ándin tô taban dan kandin.

⁴¹ Na, iglónód si Jesus tun kandan ka ikatállu, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isalábbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, nángngà dán! Igdunggù dán tô oras na pammáttánna na Igpamanubù. Bággénna tun ta bállad katô mga manubù na masalà-salà. ⁴² Tindág kód su panó kid! Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak.”

Igámmát si Jesus

Mar 14:43-52; Mat 26:47-56; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

⁴³ Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kumpulan asta mga paglagpás. Igsugù dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. ⁴⁴ Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na adákkan ku, tô gó tô ágpamasakán yu. Ámmát yu asta bantayi yu tô kapid yu kandin.”

⁴⁵ Purisu sékót igpadani si Judas ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir!”

Asta igadák sikandin ki Jesus. ⁴⁶ Purisu igámmát katô дума mga manubù si Jesus. ⁴⁷ Asal duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtagnus katô kampilan din, igtibas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din. ⁴⁸ Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. ⁴⁹ Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asta diyan kó pagsik, asal ándà a ìkiyu ámmátti. Asal kailangan matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód kanak.”†

⁵⁰ Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

⁵¹ Duwán sábbad mallaki na igtalundug ki Jesus, asta igpanapis dád sikandin ka mapputi óggét. Igámmát katô mga sundalo sikandin, ⁵² asal igtananan din tô tapis na igawidan dan, asta igpalaguy na ándà palang umpak din.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo

Mar 14:53-65; Mat 26:57-68; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

⁵³ Na, igpid dan si Jesus tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Taganà igpalimudé tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù. ⁵⁴ Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro дума katô mga tarabanté ka templo, asta iginadang sikandin tun ta apuy dan.

† **14:49** 14:49 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11.

⁵⁵ Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágtugállán ka templo igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan katô kamaté dan kandin. Asal ándà ikita dan. ⁵⁶ Agad marapung tô mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan. ⁵⁷ Duwán mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, na mà dan, ⁵⁸ “Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, ‘Makémuwa dumadat kani templo na igimu ka manubù, asta dalám ka tállu álló, patindággán ku tô ássa na dì imun ka manubù.’”§

⁵⁹ Agad tô gó é igulit dan tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan. ⁶⁰ Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo tun ta tángngaán dan, asta iginsà sikandin ki Jesus, na mà din, “Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”

⁶¹ Asal ándà gó taba si Jesus. Iginásà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din, “Sikuna gó tô Mesiyas na Batà ka Manama?”

⁶² Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó, asta kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama ébô manguluwa дума kandin. Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta langit.”*

⁶³ Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô umpak din tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka дума manubù tingód kandin.

---

§ **14:58** 14:58 Ahaán tô Juan 2:19-22. * **14:62** 14:62 Ahaán tô Daniel 7:13.

64 Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. Na, ándin é ruud yu tingód kandin?”

Igkagi tô langun dan na kailangan matayan sikandin. 65 Na, duwán pira na igiláb kandin, igbagkássan dan tô mata din, igsuntuk dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Na, uliti ké ka sadan tô igsuntuk áknikó!”†

Igsuntuk kandin tô mga tarabanté ka templo.

Igbulun i Pedro si Jesus

Mar 14:66-72; Mat 26:69-75; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

66 Róggun dutun si Pedro ta luwà ka balé, duwán sábbad bayi na állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igukit dutun. 67 Tô igkita sikandin ki Pedro na ginadang tun ta apuy, igsállág sikandin ki Pedro asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”

68 Asal igbulun si Pedro, na mà din, “Ándà ku kagpátti. Ándà sóddór ku tingód katô igkagi nu.”

Na, igalin si Pedro madani tun ta sállat [asta igukkarà tô manuk]. 69 Igkita tô bayi ki Pedro, asta igkagi puman sikandin tun ta дума mga manubù, na mà din, “Ni manubù ni sábbad disipulu din.”

70 Asal igbulun puman si Pedro.

Ándà kadugé, duwán puman дума mga manubù na igkagi ki Pedro, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan din, su taga Galilea ka.”

---

† 14:65 14:65 Ahaán tô Lucas 22:64.

⁷¹ Asal igsapà gó si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi tô manubù na ágkagin yu.”

⁷² Tigkô dád igukkarà tô manuk ka ikaduwa. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi i Jesus na makatállu sikandin mulun ki Jesus ka dì pa mukkarà tô manuk ka makaduwa. Na, tuu gó igsággó sikandin.

15

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Mar 15:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Luc 23:1-5; Juan 18:28-38

¹ Na, tuu pô sállám, igpatóngkóé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igbagkás dan tô bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ki Pilato. ² Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”

³ Na, marapung tô dimanda katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód ki Jesus. ⁴ Igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô dimanda dan tingód áknikó. Ándà mataba nu kandan?”

⁵ Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu isalábbuan si Pilato.

Igruudan si Jesus na matayan

Mar 15:6-15; Mat 27:15-26; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

⁶ Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso,

agad sadan tô salinán katô langun manubù. ⁷ Na, duwán mga igpriso su igatu dan ka gobyerno asta duwán igmatayan dan. Duwán sábbad tun kandan na ánggadanán ki Barabas. ⁸ Marapung tô mga manubù na igpadani tun ki Pilato, asta igpamuyù dan na paluwaán din tô igpriso, su tô gó é ágkémun din. ⁹ Purisu iginsà si Pilato, na mà din, “Kakalyag yu na paluwaán ku tô Harì ka mga Judio?”

¹⁰ Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mallayat ka mga pangulu ka templo ki Jesus su gingà dan dád kandin. ¹¹ Asal tô mallayat ka mga pangulu ka templo igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán din baling si Barabas. ¹² Iginsà puman si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku tô manubù na ágtawarán yu na Harì ka mga Judio?”

¹³ Igullaó puman sikandan, na mà dan, “Pampansali nu sikandin tun ta krus!”

¹⁴ Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”

Asal igtuu baling igmabákkár tô kóllaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Pampansali nu sikandin tun ta krus!”

¹⁵ Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan, su kakalyag din na kadayawan tô marapung manubù. Igpalagpás din si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo ébô pansalan tun ta krus.

*Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mar 15:16-20; Mat 27:27-31; Juan 19:2-3*

¹⁶ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud

dan tô langun kadumaan dan na mga sundalo. ¹⁷ Igumpakan dan sikandin ka mallutù umpak iring katô gumpakán ka hari. Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din. ¹⁸ Mà kagi ágtanggap dan ka hari, na mà dan, “Durungán ka na Hari ka mga Judio!”

¹⁹ Iglagpás dan tô ulu din ka balakayu, asta igilábban dan sikandin. Iglíngkóód dan tun ta saruwan din iring na karespeto dan ka hari. ²⁰ Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù umpak tikud tun kandin, asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpíd dan sikandin ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Mar 15:21-32; Mat 27:32-44; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

²¹ Na, duwán sábbad taga Cirene na ánggadanan ki Simon na ámmà i Alejandro asta i Rufo. Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta kinamát. Igpírit dan sikandin igpatiang katô krus na pansalan ki Jesus. ²² Igpíd dan si Jesus tun ta lugar na ánggadanan Golgota. (Tô kóbadan, “Bóngó-bóngó.”) ²³ Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka bawì na ánggadanan mira,* asal ándà din inámmi. ²⁴ Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô umpak din ukit ka ripa ébô kasóddóran dan ka ándin tô piddán katô tagsábbad-sábbad kandan.† ²⁵ Tô mga alas nuybe ka sállám, igpansalan dan sikandin tun ta krus.

---

* **15:23** 15:23 Bággén dan pád ki Jesus tô mira ébô ò sikandin makariyu ka masakit. † **15:24** 15:24 Ahaán tô Salmo 22:18.

²⁶ Duwán igsulat tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, “TÔ HARÌ KA MGA JUDIO.”

²⁷ Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din. ²⁸ [Purisu ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan,

“Péringán sikandin katô mga masalà-salà.”†]

²⁹ Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka sikuna tô makému dumadat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló, ³⁰ tabangi nu tô áknikó sarili, asta pónóg ka tikud dun ta krus!”

³¹ Igbuyas-buyas pagsik tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù. Iggagi sikandan, na mà dan, “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì dan maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin sarili ébô dì maté. ³² Mólà pa ka mónóg tô Mesiyas na Hari ka mga rubbad i Israel tikud tun ta krus ébô kitanán ta asta mamaké ki kandin.”§

Igbuyas-buyas pagsik tô duwa manubù na igpansalan tun ta krus duma kandin.

Inaté si Jesus

Mar 15:33-41; Mat 27:45-56; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

³³ Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu oras.*

---

† **15:28** 15:28 Isaias 53:12. § **15:32** 15:31-32 Ahaán tô Salmo 22:7-8. * **15:33** 15:33 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun.

34 Tô mga alas tres dán ka mapun, igullaó si Jesus, na mà din, “*Eloi, Eloi, lama sabaktani?*” Tô kóbadan, “Manama ku, Manama ku, manan ka igpabayà a ikuna?”†

35 Tô igdinág tô дума mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan, “Na, igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan.”

36 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta balakayu asta igpadas tun ta babbà i Jesus.‡ Duwán igkagi, na mà din, “Pabayà nu sikandin, su sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô mangé kandin.”

37 Igullaó si Jesus, asta inaté sikandin.

38 Tigkô dád itángngà tô tabir§ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud tun datas sippang tun ta asag. 39 Na, duwán kapitan ka mga sundalo na igtubang ki Jesus. Tô igkita sikandin katô kamatayan i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!”

40 Duwán pagsik mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita katô ilmu. Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, si Salome, asta si Maria na innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose. 41 Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus dutun ta probinsya ka Galilea asta igtabang kandin.

---

† **15:34** 15:34 Ahaán tô Salmo 22:1. ‡ **15:36** 15:36 Ahaán tô Salmo 69:21. § **15:38** 15:38 Tô ánggadanán “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukít ka kamatayan i Jesus, mému gó maka-padani tô langun manubù tun ta Manama.

Duwán pagsik marapung duma mga gabayi na igtákkás ki Jesus sippang tun ta Jerusalem.

Tô kalábbáng ki Jesus

Mar 15:42-47; Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

⁴²⁻⁴³ Na, tô mapun dán, igdunggù si Jose na taga Arimatea. Sikandin tô sábbad igrespetowan membro ka ágruudanan, asta giman sikandin katô pagpangulu ka Manama. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kapaginawa, igpabákkár din tô pusung din, igsadun tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. ⁴⁴ Tô igdinág si Pilato na inaté dán si Jesus, isalábbuan sikandin. Purisu igpakangé din tô kapitan ka sundalo, asta iginsà ka inaté dán si Jesus. ⁴⁵ Tô igulit tô kapitan na inaté dán gó, ignunug si Pilato na mému kangén i Jose tô lawa. ⁴⁶ Purisu igbállì si Jose ka mapputì óggét, igkangé din tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mapputì óggét. Iglábbáng din tun ta lábbáng na igpému tun ta pangpang. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng. ⁴⁷ Si Maria na taga Magdala asta tô sangé din si Maria na innà i Jose tô igkita katô iglábbángngan ki Jesus.

16

Inanté puman si Jesus

Mar 16:1-8; Mat 28:1-8; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

¹ Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, igpatákkássé si Maria na taga Magdala, asta tô sangé din si Maria na innà i Santiago, asta si Salome. Igbállì dan ka pamammut ébô duwán busbusán

dan tun ta lawa i Jesus. ² Tô álló ka Linggo, igsállám dan igsadun tun ta lábbáng. ³ Tô ándà dan pa dunggù, igpénsaé sikandan, na mà dan, “Sadan tô lumilid katô batu na igsagpáng katô lábbáng ébô makahu ki?”

⁴ Na, tô igsállág dan, igkita dan na taganà dán ililid tô batu na igsagpáng. Tuu dakál tô batu. ⁵ Tô igahu dan tun ta lábbáng, igkita dan tô mallaki na igunsad dadan tun ta kawanan asta igumpak ka kapa na tuu mapputì. Imáddangan tô mga gabayi. ⁶ Na, igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku na igpamasak kó ki Jesus na taga Nazaret na igpansalan tun ta krus. Ándà dini su inanté dán puman sikandin. Sállág yu ni igpadággaan kandin. ⁷ Asal panó kó asta uliti yu tô mga disipulu din asta si Pedro na ikóna dán si Jesus igsadun tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán yu sikandin dutun, su tô gó é igkagi din ákniyu.”

⁸ Purisu igluwà dan tikud tun ta lábbáng, asta igpalaguy dan, su igkárkár dan asta isalábbuan dan. Ándà palang manubù na igulitan dan su imáddangan dan.

*Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Mar 16:9-11; Mat 28:9-10; Juan 20:11-18*

⁹ [Na, tô inanté puman si Jesus tô tuu sállám ka Linggo, si Maria na taganà igpaluwaan ka pittu madat espiritu tô una igpakitaan i Jesus. ¹⁰ Igsadun si Maria tun ta mga disipulu i Jesus na iranu asta igsággó, asta igulit sikandin tingód katô igkita din. ¹¹ Tô igdinág dan na inanté puman si Jesus asta igkita si Maria kandin, ándà dan bánnal.

*Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Mar 16:12-13; Luc 24:13-35*

¹² Na, tô igpanó tô duwa disipulu tun ta pabunganán, igpakita si Jesus tun kandan, asal ipalin tô bónnóng din. ¹³ Iglónód dan tun ta Jerusalem, asta igulit dan katô дума mga disipulu din, asal ándà dan bánnal kandan.

*Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Mar 16:14-18; Mat 28:16-20; Luc 24:36-49; Juan
20:19-23; Lumu 1:6-8*

¹⁴ Na, igpakita si Jesus tun ta sapulù sábbad (11) mga disipulu din rôggun igkan dan. Igsawé si Jesus kandan su ándà dan bánnal asta matággas tô ulu dan, su ándà dan bánnal katô mga manubù na ikakita kandin pángnga inanté puman sikandin. ¹⁵ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun kód tun ta kaluwagan kani banuwa, asta ulit-ulit yu tô Madigár Gulitán tingód kanak tun ta langun manubù. ¹⁶ Tô manubù na mamaké asta pabunyag, tábbusán sikandin tikud tun ta salà. Asal tô manubù na di mamaké, supakan sikandin. ¹⁷ Ni gó tô mga kasalábbuan na lumun katô mga manubù na ágpamaké kanak. Paluwà dan katô madat mga espiritu tikud tun ta manubù ukit ka ngadan ku. Kumagi dan ka ássa-ássa mga kinagiyan. ¹⁸ Atin ka makawid dan ka áppuy, atin ka makénám dan ka pakélu, di dan mamánnu. Atin ka dappánnan dan tô mga ágkabógókan, kólian gó sikandan.”

*Ibatun si Jesus tun ta langit
Mar 16:19-20; Luc 24:50-53; Lumu 1:9-11*

¹⁹ Na, pángnga igkagi tô Áglangngagán na si Jesus kandan, ibatun sikandin tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô Manama.
²⁰ Na, igpanó tô mga disipulu i Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun ta kaluwagan ka banuwa, agad ánda é igsadunan dan. Igtabangan dan katô Áglangngagán, asta igpasóddór din na bánnal tô igt-inurù dan ukit katô mga kasalábbuan na iglumu dan. Matuman ni!]

**Kagi Ka Manama
New Testament and Shorter Old Testament in
Tagabawa**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tagabawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

New Testament and Shorter Old Testament

in Tagabawa

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

bb1b22b0-020d-5555-b0e4-517943a1ed25